

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

В. В. Грабко

«15» 05 2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про виявлення та запобігання академічного плагіату
у Вінницькому національному технічному університеті

Розглянуто та схвалено
на засіданні Методичної
ради університету
Протокол № 8 від 20.04.2017 р.
Голова Методичної ради

О.Н. Романюк

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради
університету
Протокол № 4 від 12.05.2017 р.

Вінниця – 2017

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Положення про запобігання та виявлення плагіату у Вінницькому національному технічному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту Вінницького національного технічного університету (далі – Університету).

1.2. Метою Положення є:

- запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-методичних і науково-методичних роботах наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання, інших учасників наукового і освітнього процесів в Університеті;
- розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування;
- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
- активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВНТУ.

2. ПОНЯТТЯ ПЛАГІАТУ І ЙОГО ФОРМИ

У Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

Академічний плагіат – оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.

Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на

офіційному веб-сайті університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації).

Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Різновиди плагіату:

1) видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;

2) дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

3) внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;

4) представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;

5) парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

6) компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

3. КРИТЕРІЇ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТВОРІВ ТА УМОВИ ВИЗНАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРАВОМІРНИМИ

3.1 У системі запобігання академічного плагіату Університету в якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

3.2 Для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору:

Для наукових та навчально-методичних праць, у т. ч. магістерських та дисертаційних робіт	Для навчальних та бакалаврських дипломних робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 90%	понад 80%	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
від 80% до 90%	від 60% до 80%	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів
від 60% до 80 %	від 40% до 60%	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 60%	менше 40%	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

3.3 Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;

- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах).

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

4.1 Попередження плагіату в академічному середовищі Університету здійснює Центр моніторингу якості освіти та інновацій навчального процесу Університету шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, інших учасників освітнього і наукового процесів про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотримання норм цитування;

- організації науково-технічною бібліотекою та навчально-методичним відділом заходів з популяризації основ інформаційної культури;

- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;

- щорічному проведенні Інститутом магістратури, аспірантури і докторантури для докторантів, аспірантів і здобувачів наукових ступенів лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату;

- ознайомленні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, інших учасників освітнього і наукового процесів в Університеті із цим Положенням через офіційний веб-сайт Університету.

4.2 Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку ознайомити із цим Положенням молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

5. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

5.1 Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні (курсів роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр», «спеціаліст», «магістр», навчально- та науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради університету до видання, а також дистанційні курси;

- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів та ін.);

- дисертаційні роботи і автореферати на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою радою, редакційною колегією або кафедрою.

5.2 Безпосередню перевірку зазначених у п. 5.1. матеріалів за відповідним дорученням першого проректора (для навчальних робіт науково-педагогічних і педагогічних працівників), проректора з наукової роботи (для наукових робіт) та декана факультету (директора інституту) (для випускних кваліфікаційних та інших студентських навчальних робіт) здійснює Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті. Для перевірки матеріалів на ім'я першого проректора (для навчальних робіт працівників), проректора з наукової роботи (для наукових робіт) або декана (для випускних кваліфікаційних та інших студентських навчальних робіт) подається заява відповідного зразка (Додаток 1).

5.3 Перевірка зазначених у п. 5.1. матеріалів проводиться згідно інструкції (Додаток 2 до Положення) за допомогою програмно-технічних засобів з визначенням унікальності (оригінальності) роботи.

5.4 Письмові роботи, які подаються для перевірки на наявність плагіату, повинні бути представлені у таких форматах електронних документів:

- відкритий формат документів для офісних застосунків OpenDocument (за міжнародним стандартом ISO/IEC 26300:2006), в тому числі:

- *.odt, *.ods, *.odp;
- *.rtf (Rich Text Format);
- *.doc (Word 97 - Word 2003);
- *.docx (Word 2007).

5.5 Електронний варіант письмової роботи надається повністю, починаючи з титульного аркушу і включно з додатками.

5.6 Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату (Додатки 3-5 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до друку (захисту), відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

5.7 Особа, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах, що є науковими роботами (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, дисертація та ін.) службовою запискою повідомляє про це проректора з наукової роботи в університеті.

5.8 Науково-педагогічний (педагогічний) працівник, який виявив академічний плагіат у навчальних і наукових творах студентів (стаття, тези, препринт, випускна кваліфікаційна робота, курсовий проект, реферат, есе та ін.) попереджає про це автора, а у разі його незгоди – інформує службовою запискою завідувача своєї кафедри.

6. ПОРЯДОК ПОДАННЯ АПЕЛЯЦІЇ ТА ЇЇ РОЗГЛЯДУ

6.1 В Університеті створюється апеляційна комісія із запобігання плагіату з числа провідних працівників під головуванням першого проректора ВНТУ. Склад комісії затверджується наказом ректора.

6.2 У випадку незгоди з рішенням кафедральної комісії із запобігання плагіату, студент, аспірант, докторант, науково-педагогічний чи педагогічний працівник або інший учасник освітнього і наукового процесів має право у триденний термін подати письмову апеляційну заяву на ім'я голови апеляційної комісії із запобігання плагіату.

6.3 Голова апеляційної комісії Університету проводить засідання у тижневий термін з моменту подання заяви.

6.4 Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні.

6.5 Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

6.6 За результатами засідання апеляційна комісія формує остаточний висновок, який підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник (за наявності).

ЗАЯВА
щодо самостійності виконання письмової роботи

Я, _____
(ПІБ повністю)

студент (аспірант, докторант, науково-педагогічний працівник)

_____ (назва факультету або іншого структурного підрозділу)

_____ (код та назва спеціальності)

_____ (курс та форма навчання)

_____ (здобувач ОКР, освітнього ступеня)

заявляю, що моя письмова робота на тему:

« _____ »
(назва роботи)

виконана самостійно і в ній не міститься елементів плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання.

Я ознайомлений (а) з чинним положенням «Про виявлення та запобігання академічного плагіату у Вінницькому національному технічному університеті», згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску письмової роботи до захисту (опублікування) та застосування дисциплінарних заходів.

Дата

Підпис

ІНСТРУКЦІЯ

щодо порядку подання робіт для перевірки на академічний плагіат

Для реалізації положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті:

1. Здобувач вищої освіти (студент), працівник Університету надає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді (див. п. 4.4 Положення) Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в Університеті.

2. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. Результати перевірки оформлюються у вигляді «Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату» і видаються автору.

3. Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату є підставою про допуск письмової роботи до попереднього захисту (друку) або доопрацювання.

4. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх письмових робіт мають: ректор, перший проректор та його заступник, проректор з наукової роботи, голова Комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в університеті.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

_____ С. В. Павлов

«_____» _____ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

про перевірку на наявність академічного плагіату у наукових роботах

Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату, перевіривши наукову роботу автора ПП на тему:

« _____ »,

прийшла до висновку:

Рівень оригінальності твору станом на « _____ » _____ 20__ р.

(дата перевірки роботи)

є задовільним /високим, низьким, неприйнятним/
(обрати потрібне)

Заступник декана факультету

(директора інституту) з наукової роботи

ППП

Вчений секретар (відповідальна особа)

ППП

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з організації
навчального процесу та його науково-
методичного забезпечення

_____ О. Н. Романюк

« ____ » _____ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

**про перевірку на наявність академічного плагіату у навчальних роботах
науково-педагогічних і педагогічних працівників**

Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату, перевіривши
навчальну роботу автора ППІ на тему:

« _____ »,

прийшла до висновку:

Рівень оригінальності твору станом на « ____ » _____ 20__ р.

(дата перевірки роботи)

є задовільним /високим, низьким, неприйнятним/

(обрати потрібне)

Директор ГЦ ОМЗН _____

Г. Л. Лисенко

Заст. директора ГЦ ОМЗН _____

С. Є. Тужанський

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

(Директор інституту)

_____ ПП

«_____» _____ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

про перевірку на наявність академічного плагіату у випускних кваліфікаційних і навчальних роботах студента

Комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату, перевіривши навчальну роботу автора ПП на тему:

« _____ »,

прийшла до висновку:

Рівень оригінальності твору станом на « _____ » _____ 20__ р.

(дата перевірки роботи)

є задовільним /високим, низьким, неприйнятним/

(обрати потрібне)

Завідувач кафедри _____ ПП

Відповідальна особа по кафедрі _____ ПП

Науковий керівник _____ ПП